

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetés 20 fill. Többesrész hirdetésért jutányosabb. Nyitlár: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A gyermekvédelemről.

Van-e nagyobb kincsünk a gyermeknél? És mégis úton-útfélen találunk rongyos, beteg, éhező, fázó, elhagyott, elzüllött gyermekeket. Mi az oka ennek?

Talán a szülői szeretet hiánya?

Téved, a ki azt hiszi! Inkább a nehéz megélhetési viszonyokban kell keresni a baj okát, és főleg abban, hogy a társadalom még mindig nem ismerte fel azt a kötelességet, hogy ott, a hol szülő képtelen gyermekéről gondoskodni, ott a társadalom vállalja magára a gyermekek felnevelését. A szervezett társadalom: az állam, már megtette az első lépést, a mikor megalkotta a gyermekvédelmi törvényeket és felállította az állami gyermekmenhelyeket, a melyekben most 25,000 gyermeket gondoznak. Már azt lehetett volna hinni, hogy ezzel az intézménnyel meg fog szünni a gyermekek nyomorúsága.

Pedig dehogyan szünt meg! Nap-nap után megzörgetik ajtónkat szegény, rongyos asszonyok, csecsemővel a karjukon s krajczárt kérnek, mert napok óta nem ettek; zimankós zord időben ott állanak az utcza szegletén s a havas, esőverte rongyból didergő kis gyermek nyöszörgése hallatszik. Megesik a szívünk, a mikor ezt látjuk! Mit tehet az az ártatlan kis gyermek arról, hogy apját munkaközben baleset érte? Hogy anyja fekvő beteg? Vagy hogy létét a könnyelműségnek, a pálinka hatásának köszöni?

Nem is ez a kérdés. Hanem az, hogy ha már az a szerencsétlen kis jószág itt van, akkor

meg kell menteni az életnek, az emberiségnek. Nem szabad megengedni, hogy százalom és könyörületesség híján egy is elpusztuljon közülük; meg kell törni ezt a közönyt, a mely elfordul tőlük; a szeretet melegével le kell olvasztani a szivekről azt a jégteget, a mely azokat érzéketlenné teszi a kicsinyek sorsa iránt.

Fel kell ébreszteni a lelkiismeretet, tettekre kell bírni a felebaráti szeretetet s meg kell erősíteni társadalmunkban azt a tudatot, hogy a mikor az elhagyott gyermeket védi, nem irgalmasságot gyakorol, hanem kötelességet teljesít.

Mindenki tudja, a ki gyermekvédelemmel foglalkozik, hogy nincsen az a rossz sorsban sínylő gyermek, a kinek baján pénzzel és szeretettel segíteni ne lehetne. Ha tehát annyi pénz állana rendelkezésre, hogy az elhagyott gyermekek tartásdíjai fedezhetőek lennének, s annyi szeretet fog sarjadni a szivekben, hogy foglalkozunk is a mások gyermekeivel, akkor elértük célunkat.

A tapasztalatlanok azt kérdik:

Hát nem költ a gyermekvédelemre elég pénzt az állam? Nem tartanak e fenn a törvényhatóságok, községek, egyletek, egyesületek gyermekvédelmi intézeteket elegendő számban? A társadalomnak nevesebb és tehetősebb tagjai nem áldoznak-e a jótékonyágnak túlon-túl?

Hát bizony ebben van egy szemernyi igazság; de nézzünk csak a dolgok mélyére.

Az egyesületek a már teljesen kihasznált társadalomtól segítséget alig kapnak s a jótékony bazárok és táncmulatságok, élőképek, kiállítások költséges rendezésén s főleg pénz-

ügyi sikertelenségén okulva, létfontartásuk érdekében az államhoz fordulnak segítségért.

Viszont az állam a maga ötszázalékos betegápolási pótdózából, a melynek csak egy kis hányada fordítható gyermekvédelmi célokra, még a oknak a feladatoknak a teljesítésére is alig képes, a melyekre a törvény kötelezi.

Ott állunk tehát ma, hogy úgy az állam, mint a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületek, a társadalom élénk érdeklődése és hathatós anyagi támogatása híján, feladataikat teljesíteni képtelenek.

Másrészt a megadóztatott és folytonos gyűtésekkel zaklatott társadalom ki van merülve és nem hajlandó újabb áldozatokra, a mi nem is csoda, mert a különféle egyesületek tagjegyzékének átolvasásánál azt látjuk, hogy az összes egyesületeknél a társadalomnak csak egy bizonyos osztályával találkozunk s a tagok kevés kivétellel mindig és mindenütt ugyanazok, legfeljebb a védnökök és elnökök változnak. A mi pedig azt az ellenvetést illeti, hogy nem elégítik-e ki a meglévő állami és társadalmi gyermekvédelmi intézetek a mutatkozó szükségletet, — hiszen alig van a gyermekvédelemnek olyan ága, a melyet valamelyik egyesület föl ne karolt volna — csak azt jegyezzük meg, hogy bizony a gyermekvédelemnek óriási területe hever parlagon, megműveletlenül s bár az egyes jótékony egyesületek meg is kezdték működésüket, sok helyen azért az első kapavágásnál tovább alig értek.

Látjuk, hogy a gyógyíthatatlan beteg, avagy a testi és szellemi fogyatkozásban szenvedő gyermekeknek milyen kis hányada áll rendes

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Gundelfinger Gyula festőművész.

Írta: Divald Kornél. (Folyt. és vége.)

Kiállításainkon Gundelfinger 1866-ban szerepelt először. Egy tájképet küldött a pesti képcsarnokba, a mely a kiegyezést megelőző mozgalmas időben nem sok figyelmet keltett s azért, bár Keleti a király várt látogatására hivatkozva, levélben ellenkezik, még a kiállítás bezárása előtt visszakeri, pallettáját egy időre szegre akasztja s egész odaadással pörbeli ügyeinek gondozásához lát, a melyek csakhamar a mások érdekében vállalt pörök miatt hihetetlen mértékben megsokasodnak. Krompachi rus tikálása közben sokat érintkezik a szomszédos szepességi földbirtokosokkal. Energiája mindenütt bámulatot kelt s a löcsei Probstner Adolf özvegye, Jancsó Zsófia talán azért szemeli ki két felserdült lánya gyámjának. Ám a szépségükről s fenkölt szellemükről messze földön ismert lányok apai ágon való rokonai, anyjuk 1870-ben történt halálakor perrel támadják meg a végrendeletet s a maguk köréből akarnak gyámot kirendelni. A Probstner-lányoknak művész gyámjukhoz nagyobb a bizalmuk s a midőn Gundelfingert két fórumon a törvénytörés megfosztja gyámi jogától, a legidősebb lány, Mária, bár szerelemről szó sincs köztük, házasságra lép Gundelfinger Gyulával s így játszózik ki a rokonságot. A házasság mindvégig csak papiroson volt meg, s bár férj és feleség többnyire egymástól távol, jó barátságban élt egymással, nagy nyűg volt művésznünk s szabadságában ugyancsak korlátozta. A mikor pedig nyolcz év múlva válóper vet véget a házasságnak,

Gundelfingernek már ismét van kiért küzdenie. Mostoha-öccse, gróf Szirmay Alfréd ez, a ki később elvált nejét feleségül vette. A fiatal gróf 1852-ben született, de Gundelfinger csak röviddel azelőtt ismerkedett meg vele, hogy a Probstner-lányok gyámja lett. Anyjával félig-meddig kibékülve, a Szirmay grófok birtokára látogat el, Szirma-Besenyőre. Szive megcsik félig árva mostoha-öccse sorsán, a ki a hatalmas Szirmay-vagyon egyetlen örököse s a kit állítólag rokonsága befolyására úgy nevelnek, hogy sohase lehessen a maga ura. Gundelfinger, hogy embert faragjon belőle, anyja beleegyezésével magával viszi Münchenbe, hol tanulmányait folytatni akarja. Hat évig él itt. Schleich Eduárd és Böcklin tanítványa. Ám sokat nem tanulhat; öccsén kívül a távolból is folytatott pörrei, gyámleányainak ügyei emésztik föl java idejét. Aránylag mégis Münchenben festette a legtöbbet. Képei, a melyekkel a hetvenes és nyolczvanas években a budapesti és bécsi kiállításokon szerepelt, javarészt itt, vagy legalább itt festett tanulmányai alapján készültek. A müncheni iskola hatása mindazonáltal nem igen látszik meg e munkáin. Gundelfinger romantikus felfogású tájképein most is a düsseldorfiak tanítványa maradt, tanulmányai pedig szigorú rajzokkal Keleti műveivel hasonlónak, a Rahl-iskolára vallanak. Csak a mire mostoha-öccse nagykorú lett, tért vissza vele Gundelfinger Münchenből Magyarországra, hogy birtokainak átvételénél segítségére legyen. A sárosmegyei Szentmihály azonban s a borsodi Szirma-Besenyő a pusztulásnak ugyanazt a képét mutatja, mint Düsseldorf-ból való visszatérése után Krompach. Gundelfinger most is erős kézzel lát hozzá mostoha-öccse birtokainak rendezéséhez s rokonsága részéről fenyegetett érdekei megvédéséhez. Buzgólkodása azonban

óriási pört zúdít védecze nyakába, a melyben ismét ő akar helyt állani. A rokonok Szirmay gróf apai örökségének hitbizományi jellegét támadják meg. Minthogy az eredeti okmányok a szentmihályi családi levéltárban nincsenek meg, Gundelfinger után akar éven keresztül maga jár levéltárról levéltárra, hogy az okleveleket összekeresse. Közben azzal vádolja öccsét sógorát, báró Luzsénszky Józsefet, hogy az okmányokat ő tüntette el. Ennek fia erre Szirmay grófhhoz őt és Gundelfingert vérig sértő s tanúkkal látmozott levelet ír, a melynek párbaj az elkerülhetetlen következménye. Gundelfinger a pör befejezése után akar csak lovagias elégtételt kérni. Ám ellenfele, a ki híres czéllövő, nem nyugszik. Gundelfingernek ekkor eszébe villan hogy a rokonság talán így akarja láb alól tenni a fiatal gróft, hogy aztán, be nem várva a pör kimenetelét, örökségén osztozkodjék. A mikor a párbajt nem halaszthatja el, fűt-fát megmozdít, csakhogy ő állhasson ki e'öször s ártalmatlanná tegye öccsét ellenfelét. A dolog becstelenséget bíróság elé kerül. Ez a sorsra bízva a döntést s a sors Szirmay gróftól rendelte elsőnek a küzdőporondra. A párbajnak, mely akkoriban országszerte feltűnést keltett, Eperjes mellett a czemétei erdő volt a színhelye; ideje egy ködös novemberi reggel. «Öcsém — írja Gundelfinger 1881. december 14-ikén Nissel bécsi írónak, régi ismerősének — a párbaj helyén csodálatos bátorságot tanúsított. Tudta, hogy minden áron én akartam elsőnek kiállni, hogy ellenfelétől így lehetőleg megszabadítsam. S most melle egész szélességével szembe helyezkedve, a 15 lépésnyi távolság legszélső határvonalára állt és sokáig s nyugodtan célzott. A mire a füst széjjeloszlott s ellenfele sértetlenül állt helyén, bizalma oda lett a fegyverrel szemben, a melyből egészen más-

intézeti gondozásban, továbbá a siketnéma és vak gyermekeknek milyen óriási száma van még igaz gondozás híján!

Már ezen igények kielégítése is rengeteg összeget emésztenek föl, pedig még meg sem említettük a gyermek-szanatóriumok kérdését; hol van még a fázó és éhező gyermekeknek ruhával és étellel való ellátása? A napközi otthonok áldásdús működésének támogatása és fejlesztése?

A szegény iskolás-gyermekeknek tandíjjal és tanszerekkel való ellátása?

Legutoljára hagytuk pedig azt, a mi nézetünk szerint az előbbieknél is fontosabb: a szigorúbb nevelést igénylő gyermekek számára berendezendő internátusok kérdését.

Gondoljunk csak azokra az elzúllott csavargó gyermekekre, a kik a vétségeknél és büntényeknek minden fajára képesek.

Ezeket a gyermekeket a javítóintézetbe kellene adni; de ott nincs hely s így a legtöbb gyermek el sem helyezhető.

A szigorú nevelést igénylő gyermekeknek a gyermekvédelmi törvények és rendeletek az internátusok felállítását írják elő, a melyeket azonban az állam — pénzügyi szempontokból — ezidő szerint nem létesíthet.

Az ilyen internátusok felállítása nem lehet a társadalmi jótékonyaság feladata, mint a hogy nem feladata a börtönök, fegyházak és javítóintézetek felállítása és főtartása sem. De hogyha a társadalom a gyermekvédelemnek egyéb ágait teljes mértékben fölkarolná, akkor az államnak több pénze volna fordítható ilyen internátusok létesítésére.

Felsoroltuk nagyjából a legégetőbb bajokat, melyeken segíteni kell; bár távolról sem mondottuk el mindazt, a mi segíteni lehetne. De ez is elegendő arra, hogy felébressze a szunnyadó lelkiismeretet, mert mindenki érzi, hogy e bajok gyógyítást igényelnek!

A Sárosmegyei Múzeum.

Ifj. Besskid Miklós ily című s lapunk előző két számában közölt cikkére kompetens helyről a következő megjegyzéseket tettük:

A cikkíró lelkes hangú fejtegetéseit azzal kezdte, a mi múzeumunkban nincsen; sajnálattal kell konstatálnunk, hogy azon tárgyak nagy részét, a melyeket ő mint ott levőket kimerítőbben leír, múzeumunk számára szintén nem sikerült megszerezni.

felé röpült a golyó, mint a hová célzott... Másodsorra ellenfele ismét lőtt s öcsémet kezefején találta. Közben a pisztolyok elromlottak s az én párbajomat delutánra halasztották. Én régóta ismerem az ilyen rossz pisztolyokat s golyójuk eltéréseit is lövés közben. S jóllehet, az ilyen dologban gyakran téved az ember, ez egyszer nem csalódtam. Alig, hogy feloldalt kiálltam, ellenfelem most is hirtelen elsütött lövése hátgerinczemet súrolta. Az én pisztolyom csütörtököt mondott s nekem az adott húsz másodpercnyi időn belül a kakast ismét felhúzni és nyugodtan célózni kellett. Ellenségem igen sovány ember volt s alig szolgált jobb célpontul, mint egy virágkaró. Golyóm mégis talált, a hetedik bordáját keresztül törve, tüdejét és szívet fúrta át. Mégis halálos ságadsággal arczán, egy ideig állva maradt s én szinte azt hittem, hogy nem találtam el... A halálos párbaj után Gundelfinger és öcséje önként jelentkezett az eperjesi ügyészségnél s az apróbb tagosítási és egyéb birtokperken kívül a testvéreivel folytatott és a Szirmay-féle nagy perhez párbaja miatt újabb pert szerzett. Egyik levelében, a melyet Szinyei Merse Pál nevéhez intézett, a ki első feleségének húga s egykori gyámleánya volt, arról paraszodik, hogy alig győzi számon tartani pórei tárgyalásának határnapjait. Mindazonáltal ráér másfél sűrűn teleirt iven legjobb barátját csüggedéséből fölírni. Levelének e része Szinyei Merse Pál művészi pályájára vonatkozólag oly érdekes, hogy az alábbiakban szó szerint közlöm. Tudjuk, hogy Szinyeinek 1873-ban nálunk kiállított s ma már műtörténelmi nevezetességű „Majális” című képét a hivatalos kritika gúnyos kicsinyléssel fogadta s ezután induló sajtónk agyonhallgatta. Ilyen és ehhez hasonló kudarcok érték Bécsben is s ő elcsüggedve, Jernyén, családi birtokán vonult

A nemesi kúriák élete például semmiképen sem tárul elénk múzeumunkban, mert Sárosvármegye családai idevágó emlékeik közül jóformán semmit sem engedtek át múzeumunknak. Nem csoda, ha cikkíró úr sem múzeumunkban, sem, úgylátszik, egyebütt nem látván ilyen emlékeket, egészen hamis képet fest a régi kúriák életéről.

A régi butoroknak, szerinte, van stílusuk, de kényelem szempontjából hasznavehetetlenek. Ez az állítás legfeljebb a gyárilag készült modern, «stíluszerű» butorokra alkalmazható. Régi mesterembereink épp azért voltak művészek, mert mindig össze tudták egyeztetni a művészi formát a praktikus követelményekkel. Ezt múzeumunkban a bártfai városháza XV-ik századbeli asztala, valamivel későbbi iratszekrénye, Buchholtz szentor templomi széke is bizonyítja, melyen kívül más butordarab múzeumunkban alig van. Hogy hasznavehetőségük ellen soha sem volt kifogás, ennek semmi sem fényesebb jele, mint hogy napjainkig használatban voltak.

Lőrincznek, Bártfa város első ismert bírójának nincs szobra múzeumunkban. A bádoggal bevont fa-szobor, a melyet cikkíró úr Lőrincz szobrának tart, a híres Roman, a melyet pár soral alább ismét mint Roland-szobrot ismertet.

A városi czéh-élet emlékei sorában Eperjes városa van a legszebben képviselve múzeumunkban, cikkírónk mégis mindvégig csak Bártfa régi dicsőségéről szól.

A mi a múzeum úgynevezett képtárát illeti, ebben Divald Kornél ártatlan. A múzeuma anyagának zömét ő gyűjtötte ugyan össze, a műemlékek fölvételei azonban, a melyekkel múzeumunkban a hézagokat inkább dísz kedvéért kitöltöttük. Myskovszky Viktor művészi festményei után készült fénynyomatok. Van azonban múzeumunkban másnemű képtár is. Ez középkori s későbbi festményekből s egész sorozat régi és ezek között nem egy kiváló XV—XVI. századbeli szoborból áll. Sajnos, cikkíró úr egyet sem vett észre ezek közül s miután a múzeumunkban eddigelé még fölvételekben sem szereplő várakról elmélkedett, végül az egyházi szerelvények sorában három kehely s három miseruha ragadja meg figyelmét. E leírás után ítéve, csakis a bártfai Szent Egyed-templom három kehelye és miseruhája lehet, a melyet, bár régóta nem használják, sajnos, szintén nem sikerült múzeumunk számára még csak letéteményként sem megszerezni.

Van azonban múzeumunkban számos, ezeknél jóval értékesebb kehely és miseruha, valamint sok egyéb kiváló emlék is, mely bizonyára nem kerülte volna ki cikkíró úr figyelmét, ha múzeumunkat, a melyről oly lelkes és formás kis értekezést írt beható megtekintésre méltatja.

Még egyszer a 45. §.

Lapunk mult számában «A 45. §.» czíme alatt közlött cikkemre terjedelmes választ hoz a «F. H.» dr. Böhm Aladár ügyvéd úr tollából. Legyen szabad erre néhány megjegyzést tennem.

meg és ott kizárólag gazdaságának élt. „Örömmel értesülök arról — írja Gundelfinger 1882. október 3-ikán Zsolczáról, a művész nevének, egykori gyámleányának — hogy Pali ismét komolyan hozzáfogott művészi tevékenységéhez; de nemcsak én, hanem mások is, mert Palinak, úgylátszik, fogalma sincs arról, mint becsüli és szereti tehetségét minden tisztességes és hozzáértő ember. Csak egyetlen erre vonatkozó tapasztalatomról értesítlek. Mikor Keleti Gusztávot, a mintarajziskola igazgatóját meglátogattam, a ki Rahnál tanuló társam volt, hazánk e legkiválóbb műkritikusához egy külföldi festő jött látogatába s mi Magyarország legkiválóbb festőiről beszélgettünk. Keleti Pali is szóba hozta s azt mondta, hogy nem tudja, miért nem látott már oly régen tőle semmit. A külföldi festő erre azt felelte: úgy hallottam, hogy megnősült s azóta semmit sem fest többé. Én hallgattam s a beszélgetés más tárgyra terelődött. Ekkor azonban megfogadtam, hogy fölkerlek: bird rá befolyásoddal Palit, hogy ismét komolyan hozzálásson a művészethez és hogyha neked ez sikerül, serkentsd mindig munkára, a mint ezt nem egy kiváló mester felesége tette, mint pl. a német Düreré is. Leveled egyik része ugyancsak gondolkodóba ejtett. És én e gondolkodásom eredményét is közölni akarom veled. Ne vegyétek rossz néven, ha irántatok való igaz barátságból úgy viselkedem, mint egy professzor.”

„Te azt írod: Pali most több képpel egyszerre akar fellépni s ha ezekkel sem arat sikert, teljesen szakít a festéssel s egészen jernyei gazdaságának fogja szentelni életét. — Az Isten szerelmére! Milyen gyermekes gondolkodás ez! Pali egyetlen sikerre számít. Mindent egyetlen kártyára akar tenni s ha nem üti meg rögtön a főnyereményt, mindent félredob, Isten kegyelméből

1. A cikkíró úr állítólag «a hazai jogból merített jogtételekkel» bizonyít. Ilyen jogtétel szerinte, hogy «a tulajdonjogot messzemenőleg és lényegesen csak törvényvel lehet korlátozni, de statummal nem». Ezt — sajnálatomra — el nem ismerhetem. Budapesten vannak utcák, melyeken, mivel műtermek elhelyezésére szánta azokat a város, a statum rendelkezése folytán legfeljebb egy emeletes házak építhetők. Ez elég lényeges és messzemenő korlátozás. És mégsem kellett hozzá törvény! Ha pedig a cikkíró úr ezt az intézkedést netalán a nem lényeges és nem messzemenő korlátozások közé sorozza, úgy még sokkal inkább oda sorozhatjuk a sokat vitatott stílus-kényszert. A statum éppen olyan forrása a jognak, mint a törvény és éppen az a feladata, hogy akkor és addig intézkedjék, a hol és a meddig a törvény nem szól.

Hiába — hiába! Száz meg száz korlátot kell eltűnünk a tulajdonjog terén — még a statumtól is. A tulajdonjog abszolút korlátlanágának ideje lejárt. Hogy is mondja azt Menger Antal: «Die heutige Aushöhlung und Entleerung des Eigentum begriffes ist das Ergebnis einer Gesetzgebungsarbeit von weniger als zweihundert Jahren, und es lässt sich mit Sicherheit voraussagen, dass der Strom der künftigen Rechtsentwicklung sich in derselben Richtung mit beschleunigter Geschwindigkeit bewegen wird. Das Ende dieses geschichtlichen Prozesses wird allerdings darin bestehen, dass das Eigentum und damit das ganze Privatrecht vollständig von dem öffentlichen Recht überflutet wird, ähnlich der Insel Helgoland, von welcher jährlich ein Stück abbröckelt und die schliesslich in den Wellen den Ozeans untergehen muss.»

2. Hogy vajon művészeti szempontból, a haladó kor igényeinek szempontjából helyes lenne-e a stílus-kényszer? Erre válaszul álljon itt Nürnberg városának a szabályrendelete. Mert műtörbbek és haladóbbak Nürnbergnél — azt hiszem — csak nem akarunk lenni

«Veränderungen an Gebäuden von geschichtlicher oder architektonischer Bedeutung, Bauten in deren Umgebung. Ortspolizeiliche Vorschrift vom 5. April 1899.»

1. §. Történeti vagy architektonikus jelentőségű épületek belsejében vagy külsején tervezett átalakításokhoz hatósági engedély szükséges.

2. §. Emlékművek (Monumentalbauten) vagy történeti avagy architektonikus jelentőségű épületek átépítésénél vagy átalakításánál számolni kell ezeknek az építményeknek stílusával, jellemvonásával s alakulataival. Ugyanez a szabály áll azokra az átalakításokra és új építkezésekre is, melyeket az előbb említett építmények és a régi erődítmények közelében terveznek. Különösen el lehet tiltani ezeknek az épületeknek a közelében a nyers téglából való építkezést vagy a riktó hatású vegyes építőanyagból való építkezést, a Mansardtetőzet készítését, a tetőnek palával, bádoggal vagy fekete zománczú cserépszindelyvel való fedését.

3 §. A városi tanácsnak jogában áll szakértőt meghallgatni abban a kérdésben, hogy valamely épület emlékmű-e, illetve, hogy történeti vagy építészeti jelentőséggel bír-e; valamint abban a kérdésben is, vajjon

való tehetségét eltemeti és soha, soha — mondom — nem lesz többé boldog. Mert semmi sem boszulja meg magát annyira, mint a művészi munka elhanyagolása, ha igazán tehetséges az ember. Szerezzen vagy örököljön bár milliókat, foglalkozzék bármivel, ismét és ismét elfogja majd szívet a keserűség, valahányszor tespedésének tudatára ébred. Még nem akadt utamba ember, a ki Pali kiváló tehetségéről nem a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott volna. Olyan emberek, a kik nem tudták, hogy ismerjük egymást, beszéltek nekem tehetségéről. Lindenschmidt, Spitzweg, Voltz, Keleti, továbbá közös jó ismerőseink közül Kurtzbauer, Schleich, Böcklin. Aztán egy ezüst-érem az 1873. évi világkiállításán egy egész kicsiny, igénytelen képért, a melyet a nemzetközi jury ítelt neki. Istenem! Honnan Pali bizalmatlansága önmaga iránt, hogy képtelen lesz érvényesülni? Eldobja palettáját s kilencz évig Jernyén él s a nagy világ azt hiszi, hogy a művész meghalt benne. Ezalatt semmit sem fest, semmit sem állít ki. Aztán csudálkozik, hogy nem képes érvényesülni, óh gyerekefj!

„S most, kilencz év múltán, ismét ki akar állítani s ha nem arat sikert, ismét eldobja palettáját, ismét Jernyén temetkezik el. Pali, édes barátom! Nem tudod a művészi munkát önmagáért megbecsülni, mihelyt a közönség, ez a birkanyáj, rögtön oda nem lesz attól, a mit tőled lát, avagy ha az irigységtől sárguló kritikus munkáidat lerántja?”

Itt aztán a belga Viertz példáját hozza föl, a ki szintén mellőztek, a ki azonban daczolva a közönség közönyével, rendületlenül tovább festett, de kompozíciót soha sem állította ki, nem is adta el. Halálakor aztán antwerpeni házáat és összes műveit hazájára hagyta s ez szinte nemzeti hősei sorába iktatta.

valamely építmenyek közmilyen mód

Még csu szeti és hala komission k a mi tehát m Miller-téren arkádok léte Sőt a 31. § az épületek által kidole

3. A cz tummal, de zokat a pus jóakarata a sem tervezne vajjon — d kívül — mel újításnál a a város, mid doltak-e pl. tulajdonosai tovább is! H diszt éppen lönösen a ha kintetben elt gos felsőmag emleket lát

«Sárosvárm Monarchia ir Egy Ráko

állása, miut frontjai még a téneti, illetve egy tulajdon ahhoz nem é

kedve az eg Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

Ez ellen

valamely épület olyan tekintendő-e, mely ilyen építmények közelében fekszik és abban a kérdésben, hogy milyen módon kell a jelen szabályzatnak eleget tenni.

Még csupán Münchenre akarok ebben a művészeti és haladási kérdésben hivatkozni. Itt a Lokalbaukommission kiadta «Ortspolizeiliche Vorschriften» szerint, a mi tehát megfelel a mi statumunknak, a Ferdinand-Miller-téren az összes épületeknél a földszinten nyílt arkádok létesítése és fenntartása kötelező. (29. §. 1) Sőt a 31. § szerint a Kaiserplatzon való építkezéseknél az épületek külsejét illetően a Prof. August Thiersch által kidolgozott tervekhez kell ragaszkodni.

3. A ciklikus úr azt proponálja, hogy nem statummal, de «jóakarattal» kell a műtörténeti becsű házakat a pusztulástól megóvni. Hiszen, ha ilyen irányú jóakarattal a háziurakban lett volna, akkor ma senki sem tervezne szabályrendeleti intézkedést. De kérjük, vajjon — dr. Schmidt Gyulán és Gallitsik Lászlón kívül — melyik főutcai háztulajdonos gondolt a megújításnál a «megkövetelhető pietásra»? Gondolt-e maga a város, midőn felépítette a városház II. emeletét, gondoltak-e pl. a főutcai 61., 69., 70., 122. számú házak tulajdonosai? Pedig nagy kár lenne, ha ez így menne tovább is! Hiszen «a magánépületekben a legnagyobb díszet éppen Eperjes Főutcája fejtette ki, a melyen különösen a házak oromzataiban a német stíltől sok tekintetben eltérő, lengyel motívumokkal vegyülő sajátos felsőmagyarországi renaissance-építészeti legjellegesebb emlékeit látjuk összehalmozva». (Berzeviczy Albert: «Sárosvármegye» cz. tanulmánya az «Oszták-Magyar Monarchia irásiban és képeiben» című munkában.)

Egy Rákóczi-háznak, vagy egy olyan háznak fennállása, mint a Fő-utca 46. számú ház, melyeknek frontjai még a milleniumi kiállításon is szerepeltek a történeti, illetve hitelpavillonon, biztosítandó. Hiszen egy tulajdonosváltozás esetén az emlékmű avatlatlan, ahhoz nem értő kezekbe kerülhet. És egy ember kénye-vedve az egész város közkincsét megsemmisíthetné!

Ez ellen védekezni kell! Dr. Flórián Károly.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör Greguss-ünnepélye október 14-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor lesz. Nagy öröme szolgál a Kör tagjainak az a hír, hogy ünnepélyünket szeretett vendögök: dr. Berzeviczy Albert személyesen fogja megnyitni, ezzel is biztosítván az ünnepély fényét és sikerét.

A Kör házi-estélyei. A Széchenyi kör illetékes szakválasztmányai már megállapították a házi-estélyek sorrendjét. E szerint lesz

november	7-ikén	zeneestély
«	14-ikén	felolvasó-estély
«	21-ikén	zeneestély
«	28-ikén	felolvasó-estély
december	5-ikén	zeneestély
«	12-ikén	felolvasó-estély
január hó	16-ikén	zeneestély
«	23-ikén	felolvasó-estély
«	30-ikén	zeneestély

„Esküszöm neked! — írja alább — hogy Pali méltó sikere sem fog elmaradni, ha komolyan tovább dolgozik. Gondolja meg, hogy egy oly kiváló művész is, mint Schleich, jóformán csak hatvanéves korában kezdett érvényesülni. Pali már pályája kezdetén észrevették. Van vagyona, várhat!”

Ezt mondja a lelkes levél.

Nem hiszem, hogy akadt volna akkoriban ember Magyarországon, a ki Szinyei igazságában oly határozottan bízott volna, mint Gundelfinger. Mint leveléből nyilvánvaló, Keleti is elismerte Szinyei tehetségét, ám művészi felfogásával, a mely az övével homlokegyenest ellenkezik, a legtöbb festő-kritikushoz hasonlóan, soha sem tudott volna megbárátkozni s ő alighanem csak akkor jószóló volt oly fényes sikert Szinyeinek, ha hozzá hasonlóan a régi iskola szellemében dolgozik s nálunk még meg nem értett művészi elveit megtagadja. Szinyeinek, a mint ez Gundelfingerhez intézett leveleiből nyilvánvaló, jól esett szinte egyetlen barátja biztatása, a ki művészetét megértette. Mindazonáltal nagyobb hatással nem volt rá A Gundelfinger jószóló siker csak ennek halála után, a millenniumi kiállításon következett be. Pleinair-képirásunk úttörő mesterének pályája csak azóta az ugyancsak megérdemelt diadalok szakadatlan lánca. Míg Gundelfinger élt, ennek az ő igazságában való fanatikus bizakodása nem igen ragadhatta magával. Hiszen egyéb küzdései, a melyeket a maga és a mások igazságáért folytatott, reá nézve mind vereséggel végződtek. Párba miatt egy évi államfogházra ítélték s ebből, bár a királyi kegyelem érdekében minden követ megmozdított s mint volt katonatiszt, Albrecht főherceget is megnyerte ügyének, 1884-ben június

február hó	6-ikán	felolvasó-estély
«	13-ikán	zeneestély
«	20-ikán	felolvasó-estély
«	27-ikén	zeneestély
márczius	6-ikán	felolvasó-estély
«	13-ikán	zeneestély

HIREK.

— **Kinevezések.** A római Szentszék a szinodális vizsgáló-bizottság tagjaivá kinevezte Harcsár István püspöki titkár, Leskó István preláts-kanonokot és Tomcskó Alajos enyiczkei prépost-plébánost.

A pénzügyminiszter Hiller Gyulát a bárta kir. adóhivatalhoz adótitkárrá nevezte ki.

Sárosvármegye főispánja a leköszönés folytán megüresedett bártaí útbiztosi állásra Osztró Sándor, 34. sz. gyalogezredbeli őrmestert nevezte ki.

— **Fényes esküvő Berzeviczén.** A berzeviczei róm. kath. kegyúri templomban szept. 17-ikén vezette oltárhoz báró Schell-Bauschlott Ernő cs. és kir. kamarás, huszárfőhadnagy Berzeviczy Lilián, Berzeviczy Albert v. b. t. t., nyug. miniszter, a M. Tud. Akadémia elnökének és nejeének szül. Kuzmik Zsófiának leányát. A lakodalmi menetet, mely a felbogarozott falun keresztül vonult a templomhoz, Szmracsányi Miklós násznagy vezette, kezében a fehér virágokkal és pántlikákkal díszített násznagyi bottal; a menetben résztvettek a következők, az urak díszmagyarban, illetve egyenruhában: Szmracsányi Jenő és dr. Kuzmik Pál mint tanúk a menyasszony részéről, báró Schell Gyula és gróf Pálffy Béla mint tanúk a vőlegény részéről, ifj. Berzeviczy Béla, Máriássy Ödön, Szmracsányi Zsófia, Lakner Margit mint vőfélyek és nyoszolyólányok; továbbá báró Schell József, Szalay Gábor, gróf Szapáry József, Szmracsányi Jenőné, dr. Lakner Árpádné, báró Schell Gyuláné, báró Schell Józsefné, Szalay Gáborné, dr. Kuzmik Pálné, Navratil Dezsőné. A menetet bezárták: a vőlegény, kit szülei: báró Schell-Bauschlott Rezső cs. és kir. kamarás, nyug. huszárkapitány és neje sz. gróf Pálffy Ernesztina vezettek, és a menyasszony szüleitől vezetve. A templom előtt a község diadalkaput állított, melytől a templom ajtajáig az iskolás-gyermekek álltak sorfalat, virágokat szórva a menyasszony elé. A menetet a templom előcsarnokában várta a menyasszony nagybátyja, Szmracsányi Lajos felszentelt püspök, ki ott a jegyespárt megáldva, bevezette a násznépet a fenyőgalyakkal és élővirágokkal díszített templomba, melyet egészen megtöltött a környékbeli értelmiség és a falu népe. Az esketést ugyancsak a püspök v. geze. Brühl Menyihért prépost, Pernyik Endre esperes-plébános és Csicsery Károly plébános segédkezelésével, utána emelkedett szép beszéddel üdvözölvén az ifjú párt. A szertartás előtt és után a művészes egyházi zenéről öv. Bernáth Elemérné és Fráter Jenőné, a menyasszony rokonai gondoskodtak. A templomból kilépő ifjú párt a község nevében Gurkó József körjegyző, a helybeli népiskola nevében Chityil Pál igazgató-tanító beszéddel üdvözölték. A templomból a násznép a menyasszony szülői házában gyűlt össze lakomára. Az ifjú pár délvidekre utazott.

— **Eljegyzés.** Kiszely Lajos, palonczai áll. elemi iskolai tanító eljegyezte Krissó Juliskát Berettőn.

— **Kol-Nidre istenitisztele.** A helybeli izr. hitközség templomában a Kol-Nidre istenitisztele 1/4 óra-kor kezdődik.

— **Hymen.** Dr. Springer Zoltán felsővízközi ügyvéd Jegyvet váltott dr. Klopstock Gusztáv, Árva megye tiszti főorvosának leányával, Teklával Alsókubinban

Térzene-műsor vasárnap, szept. 23-ikára:

1. «Csillag-lobogó»-induló, Sousa-tól.
2. Dalárkedv, Strausz-tól.
3. Nyitány a «Perdita» cz. operához, Barbieri-től.
4. Ábránd a «Hoffmann mesei» op. hoz, Offenbach-tól.
5. Őszi dal, Kohout-tól.
6. Magyar induló.

— **Halálozás.** Cattarino Sándor, a fiatal, törekvő és kiváló műzsléssel bíró kereskedő, a ki egészen új üzletágakat honosított meg városunkban, szept. 19-ikén elhunyt. Vakséggyulladás vitte sírba, a mely ellen nem segített a dr. Kuzmik Pál egyetemi tanár által végzett műtét sem. Temetése pénteken délután folyt le, nagy részvét mellett.

— **Szolgálati jubileum.** Knoblauch Sándor, a Clayton és Shuttleworth mezőgazdasági gépgyári cég igazgatója legutóbb e czégnél való működésének 40 éves jubileumát ünnepelte. A cég személyezte a jubilálót, ki úgy mint eddig, tovább is megszokott pontossággal és lelkiismeretességgel látja el ügyeit, ez alkalomból a legszívebben üdvözölte.

— **Pénztárvizsgálat.** Kraysell Aladár polgármester a mult hét folyamán megvizsgálta a városi pénztárakat s mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Mérsékelt árú vasúti menettérti-jegyek.** A Kassai iparismertető kiállítás igazgatósága az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-íjtag Egyesülete tagjai részére Kassára és vissza a kiállítás tartama alatt mérsékelt árú vasúti menettérti-jegyeket bocsátott rendelkezésre. E jegyek október 8-ikáig érvényesek és a tagok által Bohrandt Lajos egyll. titkárnál átvethetők.

— **Nyugtázás.** Semsey Boldizsár úrnak Sárosvm. főispánjává történt kinevezetése után — a főispáni ünnepek rendezésére a törvényhatóság által kiküldött bizottságának határozata értelmében — ezen bizottságnak elnöke, Filler Kálmán úr, rendezési főlöleg címén 20 kor. 32 fillért adott át árvaházunk céljaira. Midőn ezt nyugtázzuk, egyúttal háas köszönetünket fejezzük ki a nemesszívű adományért. Eperjes, 1906. szeptember 17-ikén. Kösch Árpádné, aelnök, Oszwald Károly, titkár, Kösch Árpád, pénztáros.

— **Adományok.** A Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezete 50, az Eperjesi Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetkezete 25. dr. Rosenthal Adolf 8 és Révész Jenő 5 koronát adott az izr. Nőegylet népkonyhája javára.

— **Vecsey Ferencz** hazánkfia, a csodálatos hegedűművész — ki jelenleg szenzációs sikerrel hangversenyez Hamburgban — oly fényes ajánlatot kapott, a milyent művész még el nem ért. Ugyanis Jean Gould

ágában sincs, hogy eladja; árát sem közli. Keleti biztatására, hogy a Múzeumban még nincs képviselve, mégis átengedi művét, de előbb lemásolja, mint sikerei egyetlen emlékét.

Irataiban nyoma sincs ennek, ám művészüket ugyancsak gondolkodóba ejthette, hogy fejlődése épp azon korából való művét vásárolták meg, a melynek irányával a legjobb akarattal szakítani kezdett. S mintha megzavarta volna a váratlan siker, befejezett festmény nem kerül ki többé keze alól Csak tanulmányokat fest, azok is túlnyomó részben felhőket ábrázolnak. Nagyra-törő, de élete viszontagságaitól csaknem szakadatlanul lenyűgözött lelke élete utolsó éveiben szinte szüntelenül a felhők világában kóvályog. Felhőket fest szép és borús időben egyaránt, de kivált viharok idején, a mikor a legfagyosabb szélvész sem riasztja el krompachi udvarháza tornácáról. A művész második házasságából született lányának birtokában még ma is felszáznál több felhő-tanulmány van. Egy ilyen felhő-tanulmány festése közben hült meg s szerzett halálos végű tüdőgyuladást. Gundelfinger Gyula meghalt 1894. május 3-ikán Krompachon, a hol egy domb tetején temették el. Sírja fölé egyetlen leánya most épített emlékkaplnát.

Festőnk hagyatékából Szinyei Merse Pál válogatta ki a Nemzeti Múzeum birtokába került képeket. Számos művét még életében ajándékozta el ismerőseinek. E munkái javarészt Sárosvármegyeben magánosok kezén vannak. A Nemzeti Szalon minden bizonyynyal kegyeletes dolgot művelne, ha e munkákat s a művész lányának birtokában levő képeket javát valamelyik gyűjteményes kiállításával kapcsolatosan bemutatná.

elsejétől december elejéig egy félétet Váczon le kellett ülnie. Fogságában kínos gyomorbeteg és veszedelmes szembajjt szerzett, a melytől végleg csak évek multán szabadult meg. Mindazonáltal egész odaadással fog ismét hozzá a festéshez és folytatja poreit. 1855 től haláláig szinte minden évben kiállít Budapesten Bécsbe is küld képeiből. Poreit azonban egymásután elveszti s Sárosvármegyében, hol Szirmay gróf és a Szinyeiek birtokain sokat fordul meg, ezután is harcias föllépése miatt a csipős nyelvek Don Quijote-nak nevezik el. Ő nem sokat törődik ezzei. S miközben megmaradt birtokai fairskola és gyümölcsösök ültetésével nem minden siker nélkül jövedelmezőbbé igyekszik tenni. mintha csak most kezdené valójában művészi pályáját, egész odaadással fekszik neki a természet tanulmányozásának. Főleg fa és felhő-tanulmányokat fest. Nem rajzol többé s nem jelzi betűkkel vázlatkönyvében a vidék, az ég és felhők színeit, mint azt régebben a bécsi iskola receptje szerint tette. Festékes dobozzal jár-kei hegyen-völgyön. Palettájáról lassanként egészen letörli a düseldorfi iskola aszfaltos festékeit. Tájéktanulmányain egyre frisebb közvetlenséggel mosolyognak a természet színei. Egyik-másik vázlatát, ha nem lenne kissé levegőtlen, szinte Szinyeinek tulajdoníthatnók, a ki Gundelfingerre élte utolsó éveiben kétségtelenül hatással volt. 1891-ben a Múcsarnok kiállítására küldött festményei közül a Nemzeti Múzeumban levő Árva várát 150 forintért az állam veszi meg. Gundelfinger ez első és egyetlen anyagi sikerének ugyancsak örül; öröme mégsem zavartalan, a mi egyik Keletihez intézett leveléből is kiviláglik. Árva-vára egyik régebb tanulmánya s a mikor a kiállításra küldi, esze

amerikai impresszió 40 hangversenyről 240,000 koronát ajánlott, a mit Vecsey el is fogadott, előbb azonban magyarországi körútjára indul. E körút befejezése után Londonba megy az angol udvarhoz, a hová meghívást kapott. Vecsey Ferenc hangverseny városunkban november hó 6-ikán lesz. Jegyek Sziklai Henrik könyvkereskedésében kaphatók.

— **Felebbezések tárgyalása.** Az italmérsi illetékek ellen beadott felebbezések elintézését az e czélből alakított felszámolási bizottság szept. 24-ikén délelőtt 9 órakor kezd meg Eperjesen, a pénzügyigazgatóság helyiségeiben.

— **Választás.** Szerdán délután 3 órakor, Bano Aladár vármegyei főjegyző, mint alispánhelyettes elnökele alatt megtartott közgyűlésén töltötte be Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete a Saly Győző rendőrkapitány kinevezetése folytán megüresült városi tanácsosi állást. A jelölő-bizottság, a mely az elnökön kívül dr. Müller Bertalan, dr. Propper Adolf, Vilcz János és Zaborovszky Béla tagokból állott, mind az öt pályázót jelölte, a következő sorrendben: 1. dr. Liska Mihály, 2. dr. Weiszter Emil, 3. Láng Gyula, 4. Eszter József és 5. Matherny Gusztáv. A választás ellenőrzésére és a jegyzőkönyv hitelesítésére bizalmi-ferfiakul dr. Raffay Ferenczet, dr. Schmidt Gyulát, Szmoligovics Szilárdot és dr. Szeihlo Jánost, szavazatszedőkül pedig, Sztankay László elnökele alatt, Dóbiás Edét és Farkas Lajost küldte ki a közgyűlés. Az első szavazásban 87-en vettek részt s esett Liskára 16, Weiszterre 14, Lángra 28, Eszterre 0 és Mathernyra 29 szavazat. Minthogy abszolút többséget senki nem kapott, Láng és Matherny közt újabb szavazást rendeltek el, a mikor a beadott 76 szavazat a két jelölt közt egyenlően oszolván meg, sorsot kellett húzni, a mely Mathernynak kedvezett, minélfogva őt jelentette ki az elnök megválasztott városi tanácsosnak. A jelölő-bizottságban s választás után a közönség körében is felmerült az a kérdés, vajjon Matherny Gusztávnak megvan-e a törvényben előírt képesítése? Egyesek szerint a választás megsemmisíthető lenne azon az alapon, hogy Mathernynak csak egy jogtudományi szigorlata van s nincs jogtudományi államvizsgálata, pedig ez az árvaszéki ülnökségnél, a mely tisztet ő szintén hivatva lesz betölteni, elengedhetetlen kellék. Ez a nézet nem állhat meg, a mennyiben az 1877: XX. törvénycikk 180. §-a a rendezett tanácsú városok árvaszéki ülnökeiktől csak jogvégeztséget, tehát végbizonysítványt kíván, a mi megvan Mathernynak, mert nélküle szigorlatot nem tehetett volna. Az 1883: I. t. cz. 5. §-ának 8. pontja sem változtatta meg az idézett 180. §-t, mert ez csak a törvényhatóságok árvaszéki elnökénél és ülnökeinél kívánja meg a jogtudományi államvizsgát. Hogy ez a magyarázat helyes, utalunk az 1883: I. t. czikk tárgyalása végett kiküldött képviselőházi bizottság jelentésére, a mely idevágólag így szól: «Az árvaszéki elnök és ülnökök egyenlő minősítéseként a bizottság a jogtudományi államvizsgának sikeres letételét ajánlja megállapítani azon megszorítással, hogy e rendelkezés csak a törvényhatósági árvaszékekre vonatkoztassék. Önként értendő e mellett, hogy a rendezett-tanácsú városok és nagyközségek árvaszéki szervezetére vonatkozólag az 1877: XX. t. cz. rendelkezései változatlanul fentartatnak.» Még inkább döntő súlyú van az ilyen ügyben végső fokon ítélni hivatott közigazgatási bíróság felfogásának, a mely szintén a mi nézetünkkel egyezik és — 4439/1899. szám alatt — így hangzik: «A rend.-tan. város ülnökének nem kell jogtudományi államvizsgálattal birni, hanem az egyszerű jogvégeztségre is elegendő.» Vagyis a választást sikerreményével megtámadni nem lehet.

— **Adóhivatal Felsővízközön.** A pénzügyminiszter a bártfai adóhivataltól bekívánta a makoviczai járásbeli községek ügyforgalmára vonatkozó adatokat azon czélből, hogy megállapíttassék, mennyiben volna szükséges Felsővízközön külön adóhivatal felállítása. Az adóhivatal felterjesztésében kívánatosnak és közérdekűnek jelezte az új hivatalt szervezését.

— **Új részvény-tulajdonos.** Az Eperjes-Bártfai H. É. Vasút r.-t. részvényeit a felszámoló Budapesti Bankgyesüllettől a Magyar Agrár- és Járédekbank vette meg.

— **Pályázat.** A kassai posta- és táviratigazgatóság, f. évi október 10-iki lejáratával, 20 növendék felvételére hirdet pályázatot, a kiket posta-távirda segédtisztékké képeznek ki. Vármegyénk területén a *bártfai, eperjesi és kisszebeni* posta-távirdahivataloknál vesznek fel ilyen növendékeket, a hol a pályázat részletesebb feltételei is megtehetőek.

— **A Felsőmagyarországi vándorkiállítás szept. 19-ikén nyitotta meg fényes ünnepélyek között gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter Egerben.** A megnyitáson képviselve volt a hat felsőmagyarországi város vándortárlatának bizottsága, a kik külön tisztelegtek gróf Apponyi Albertnél. Az eperjesi

nagybizottságot Gömör János kollégiumi főgimn. igazgató képviselte. — Az eperjesi vándorkiállítást november 15-ikén nyitja meg dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t., a kiállítás védnöke.

— **Eperjes élelmezése.** A jövő fejlődés feltételül ki fogja mutatni a mostani háztartási rendszer helytelenségét, drágaságát s be fog következni az az állapot, hogy a családok nem otthop készítették el napi élelmüket, hanem központi konyhából, nagyban való előállítás mellett szerzik be azt. Ezt a sajtó is sürgeti már Budapest részére, a hol egy-egy bérház összes lakóinak tényleg el lehetne egy konyhán készíteni az ételeket, olcsóbban, gazdaságosabban Eperjes ezen a téren üttörőnek látszik, nem öntudatosan ugyan, hanem a cselédhiány, illetve a cselédkérdés borzasztó mizériái folytán. Tény ugyanis, hogy összesen 30 úri-család hordat ebédet és vacsorát Palkovics E. vendéglőjéből, vagyis az egy helyről való élelmezés kezd divatba jönni s annyi bizonyos, hogy — kellő berendezkedés mellett — ilyképpen nem kerül annyiba a háztartás, mintha mind a 30 család külön-külön főzetne magának. Ehhez már csak egy lépés annak az eszmének a megvalósulása, hogy központi, tehát nem vendéglőbeli, hanem külön vállalkozó által nyújtott élelmezés létesüljön.

— **Sárosi küldöttség Kassán.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek kedden tartott beszámolóján, a délutáni tisztelegésen és az esteli lakomán Sárosvármegyét, Semsey Boldizsár főispán vezetése alatt, a következő küldöttség képviselte: Bánó Árpád, Bánó Iván, Bánó Zoltán, Berzeviczy Elek, gróf Dessewffy Emil, dr. Dobay József, dr. Dobay Zsigmond, Egerer Ferencz, Faragó József, dr. Ferbstein Márk, Krayzell Aladár, Leskó István, Magyar József, dr. Máriássy Béla, Péchy Aurél, Péchy Elemér, Péchy Zsigmond, dr. Szentgyörgyi Károly, Szepesházy Imre, Szinyei Merse Béla, Szinyei Merse Félix, Szmracsányi László, dr. Uhlig Leó, Újházy Iván és br. Wandener Artúr.

— **A Sárosvármegyei Múzeum gyarapodása.** Magánosok részéről múzeumunk tavasz óta a következő ajándékokat kapta: Vrablovich Géza járási számvédtől Bártfán négy XVIII. századi pecsénymótot, Holénia József bártfai bankfjlesztől három XVI. századi vaskulcsot s tizenegy régi nyomtatványt, Vaskó József zborói plébánosától két ív Zborón gyártott, vízjegyes XVIII. századi papírost, Paskovics Ferencz nővendék-paptól Zborón kilenc darab XVIII. századi üvegpenzt, Felek Erzsiké úrhölgytől Putnokról negyvennyolc darab XVII. és XVIII. századi magyar, lengyel és német pénzt, Divald Károlynétől Budapestről egy XVIII. századi hímet mintakendő, Hvozovich Mihály felső-csernyei plébánostól tizenegy régi nyomtatványt, köztük egy XVI. századi Elzevir-kötetet, néhai özv. Divald Károlyné hagyományaként egy XVIII. századi, szent Veronikát ábrázoló holicai fafence-edényt, Schroepfer Antal eperjesi magánzótló egy XIV. századbeli vaskulcsot.

— Közvetlenül a múzeumba a következők küldtek tárgyakat: Abszolon András bártfai kőműves-mester 1 darabot, Anderkó Miklós kassai asztalos 4, Bartsch Gyula bártfai rendőrbiztos 2, Bartsch Lajos bártfai ügyvéd 1, Braunecker Armand báróné Budapestről 3, Chyzer Kornél min. tanácsos Budapestről 3, Czollner Béla 2, Fraknóy Vilmos püspök Budapestről 2, Fúria Károly bártfai tanító 2, Greschák Pál bártfai szobrász 1, Hegymegy Imre megyei kiadó Eperjesről 1, Holeva András bártfai fodrász 1, Homolka Józsefné Bártfáról 2, Jaschik Álmós rajztanár-jelölt 1, özv. Keszler Tivadarné Bártfáról 1, Klein Nándor bártfai szücs-mester 3, Kolacsek Károly budapesti tisztviselő 1, Korény István Bártfán 1, Kőszeghy Ádám főszolgabíró Felsővízköz 1, Löcherer Gyula bártfai gyógyszerész 1, Majthényi József bártfai karnagy 1, dr. Mankovics Rezső bártfai főorvos 4, Maugsch Gyula bártfai gyáros 1, Mihalik József kir. tanácsos 4, Milli Mihály bártfai hentes-mester 1, Mrász József bártfai lakatos 30, Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelő-sége 5, Minich János nyug. plébános Hertnekéről 1, Myskovszky Viktor kir. tan. Kassáról 6, Nemessányi Gábor birtokos Eperjesről 329, Palencsár János osztrák plébános 3, Pariza János tanító-jelölt Bártfán 1, Rhódy Alajos polgármester 5, Sommer városi pénztáros Kisszebenből 6, Maszák Hugó birtokos Budapestről 1, Tirscher István bártfai gyógyszerész 12, dr. Vas Antal gimn. igazgató Bártfán 1, Zámorszky György bártfai kovács-mester 3, Zsigmondy Károly városi pénztáros Bártfán 16 darabot. — Az egyházak részéről letétbe adott tárgyakról más alkalommal számolunk be. Ezekkel együtt a Sárosvármegyei Múzeum 2725 darabból áll.

— **A máriapócsi szt. Szűz képének könnyezése** ügyében az egyházi hatóság befejezte már a nagy apparátussal keresztültölt vizsgálatot. Dr. Janicsék József eperjesi főgimnáziumi tanár is szerepel az önként jelentkezett szemtanúk között. Sajátkezüleg írt tanúvallomása

szóról szóra így hangzik: «Hogy 1905. decz. 30-ikán délelőtt 10 óra tájban több, egymásután némi megszakítással történt megfigyelésem közben a máriapócsi régi Szűz Mária kegykép nyitva volt, a jobbszem alatt függélyes irányban körülbelül egy borsszem nagyságú és több oldalról is jól észrevehető csillogó cseppet személyesen láttam, azt ezennel nevem aláírásával bizonyítom. Dr. Janicsék József s. k., eperjesi kir. kath. főgimnáziumi tanár.»

— **Fényképező amatőrök figyelmébe!** Sötét-kamarát — nem-vásárlóknak is — a legnagyobb készséggel enged át Cattarino Sándor fényképezési cikkek és gépek raktára, Eperjes.

— **Rákóczi hamvainak hazaszállítása.** A Rákóczi hamvainak hazaszállítása dolgában kiküldött szűkebb rendező-bizottság a következőkben állapodott meg: Rákóczi hamvai éjjel érkeznek Szikszóra; ott Felsővadász község lakói fáklafény mellett bemutatják hódolatukat egykori uruknak. Szikszótól Kassáig a vasúti pálya mindkét oldalán száz-száz lépésnyire fáklák lobognak. Az útbaeső bodókováraljai és regézi várakat kivilágítják; a hegyek alján máglyákat gyújtanak. A vonat reggel érkezik Kassára. A hamvakat a Klobuczyk-utca végén nagy gyászcsarnokban helyezik el ideiglenesen s ott beszentelik. Az ünnep főrésze ebben a csarnokban lesz. Az ünnepi beszéd elmondására megkéri gróf Apponyi Albert minisztert.

— **Elveszett.** K. B. Irma helybeli úriasszony szept. 15-ikén a Stefánia-út 12. sz. ház tájékán egy értékes aranygyűrűt elvesztett. A becsületes megtaláló, ki a gyűrűt a rendőrség révén tulajdonosához juttatja, illő jutalomban részesül.

A szept. 7-ikén megtartott eperjesi országos vásáron Scholcz János, nagysárosi műalmi algépész 590 kor. készpénzt bankjegyekben elvesztett.

— **Tüzek.** Az utóbbi hetekben igen sűrűn pusztít Sárosvármegye területén a tűzvész. Így e héten is Keczerlipőczon 9, Vörösvágáson pedig 23 ház égett le, az összes melléképületekkel együtt.

— **Új gyár Eperjesen.** Városunkban *Felvidéki szappangyár* cég alatt új gyár alakult, mely hivatva van a városunkat és a vidéket elárasztó külföldi szappangyártmányokat kiszorítani.

— **Sikerült amatőr-felvételek** előállításához jó minőségű fényképezési szerek szükségeltetnek. Gyári áron kaphatók Cattarionnál Eperjesen.

— **Gazdasági-egyesületi hírek.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választánya, úgyis mint vármegyei mezőgazdasági bizottság, szeptember 24-ikén, hétfőn d. u. 1/2 3 órakor a vármegyei háza kistermében ülést tart. — Karcz Szeverin lukói gépész új hegyi ekét talált fel, a mely azonban a próbák alkalmával nem vált be egészen. — A földmívelési miniszter tervbe vette a kisszebeni faiskola megnagyobbítását, hogy minél több kedvezményes árú gyümölcsöt adjon oszthatasson ki. Ez év őszén 15,469 ojtványt osztanak ki. — A földmívelési miniszter a vármegye területén kiosztandó 90 orpington-kakast, 3 bronzpulykát, 10 pekingi kacsért és 10 emendi gunárt engedélyezett. A kiosztás októberben lesz s jelentkezni a titkári hivatalban kell. — Ezen a télen Sirokán, Orkután és Szedliczén lesz házi-ipari tanfolyam, a melyeknek költségére 2000 koronát adott a földmívelési miniszter.

— **Új gyár Bártfán.** Bártfán gyár alakult likör-, rum- és cognac gyártásra. A gyár felszerelése modern és gyártmányait kizárólag gőzleparlás útján állítja elő, a mely okból ezek minőség tekintetében előnyösen különböznek a többi hasonló gyár termékeitől. A gyár versenyre kíván kelni a szomszédos galicziai gyárakkal, a melyek ezidő szerint Bártfa és vidéke piacztal uralkák.

— **Kamatmentes kölcsön a tűzkárosultaknak.** A pénzügyminiszter a múlt év augusztus 2-ikén Bártfán pusztított tűzvész károsultjainak segélyezésére 50,000 koronás kamatmentes kölcsönt utalványozott. A kölcsön 1907. nov. 1-től számítható tíz évi egyenlő, minden év nov. 1-jén esedékes részletben lesz visszafizetendő.

— **Kazánfűtői és stabilgőzgépezői tanfolyamok.** A kassai állami felső ipariskolában október 15-ikén külön tanfolyamok nyílnak meg oly géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézműiparosok részére, kik a stabilgőzkazánok, illetve stabil-gőzgépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget megszerezni óhajtják. A stabil-gőzgépezői tanfolyamra általában csak olyanok vehetők fel, kik előzőleg a kazánfűtői és lokomobilgőzgépezői tanfolyamot sikeresen elvégezték. A kazánfűtői tanfolyamra fölvehetők kazánfűtői gyakoronokok és ezen pályára készülő napszámosok is, ha a magyar nyelvet birják s az írás-olvasásban jártsak. Beiratkozhatni — a szabályszerű 6, illetve 10 kor. beiratási-díj mellett — bármely napon d. e. 11 és 12 óra között az intézeti igazgatóságnál. Az elméleti tanítás a hétköznapok esteli, a gyakorlati demonstrációk a

vasárnapok délelőtti teendő képesít hallgatók a kassai törvényesen fel

— **Tűz** — v. vízköz község gyújtotta. A tűz és négy házat

— **Négy** igen látogatott elnökele alatt. Kálmán és Csik Ernő pécsújtai jelölt, Soltész Ernő párt elnöke, Toronszky Lajos Endre tarkói, tarcazi, Mihali hámbori plébános Lajos, Sproch rendben folyt Sándor, Perny tyenszky Kálmán Zichy Nándor Ágost kassai Toronszky pléb

— **Sorozá** ki, melylyel a szére a főszerep tere október rencz csakugy mit ő annak i megtörténhet hogy égető anyag - ra, D sabb helyről - deses évben l «Magyarorszá szülnek» ... tozott meg, d 1906. esztendő bizottság s a f nem nyomja «taulich» - nál rezés-csákó, s

— **Régi** nulók egészsé a megvizsgált lus van. A tüc nált könyvön a gyermeknek ban sokszor egészségügyn hanem testüt nak tisztaság

— **A «P** karácsonyi al a megelőző volt az előzőt egyig remek ajándékköny megírni a na meg fog sző izzó muziká illusztrációk e művet. S a egész sor t E díszes tar magyar ipar az új, páratla a PESTI NAP fizető is, a nélkül a Pes legalább egy fizetésre mag ként, sőt hav stést küld e kiadóhivatal

— **A me** Ignác földr valamennyi a mezőgazda módosításán felhívja a tő szolgabíró hiányaira ve és általában veendő moz lentést, illetv

— **Kim** tegségek a — *Rühkór Sertésorbán* Gombossze mes, Lubó

vasárnapok délelőtti óráiban tartatnak. A tanfolyam végén teendő képesítő vizsgálatok eredményeihez képest a hallgatók a kazánok, illetve stabilgőzgépek kezelésére törvényesen feljogosító bizonyítványokat nyernek.

— **Tűz — villámcsapástól.** Mult csütörtökön Alsóvízköz község egyik szélső házat a lecsapó villám felgyújtotta. A tűz átcsapott a mellette lévő házakra is és négy házat elpusztított.

— **Népgyűlés Csércsen.** A néppárt szept. 16-ikán igen látogatott népgyűlést tartott Szmracsányi György elnöke alatt. A gyűlésen megjelentek: Brestyenszky Kálmán és Csitány Béla országgyűlési képviselők, Péchy Ernő pécsújfalusi földbirtokos, Baán Achill dr. ügyvédjelölt, Soltész Ede pécsújfalusi plébános, a kerületi néppárt elnöke, Pernyik Endre berzeviczei esperes, Toronszky Lajos csércsi, Beszkid Sándor lagnói, Mathia Endre tarkói, Grega János kriványi, Rajner József tarcazi, Mihálics Mihály pusztamezei, Téglássy József hámbori plébánosok, Kánya Béla körjegyző, Csekán Lajos, Sproch János, Bibun János tanítók stb. A gyűlés rendezésében folyt le; beszéltek az elnökön kívül: Beszkid Sándor, Pernyik Endre, Toronszky Lajos és Brestyenszky Kálmán. A gyűlés táviratilag üdvözölte gróf Zichy Nándort, Vályi Jánost eperjesi és Fischer-Colbrié Ágost kassai püspököket. Gyűlés után a vendégek Toronszky plébánosnál gyűltek egybe lakomára.

— **Sorozás.** A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, melylyel az 1906. évben sorköteles legénység részére a fősorozást az összes törvényhatóságok területére október 10—30-ikáig állapította meg Deák Ferencz csakugyan meglátta most, ha élne, hogy — a mit ő annak idején oly bölcsen megtagadott — mégis megtörténhetik. Az abszolutizmus idején esett ugyanis, hogy égető szüksége lévén a hatalomnak «emberanyag»-ra, Deák Ferencz megkérdezte «legmagasabb helyről», hogy lehetne-e Magyarországon a kérdéses évben kétszer sorozni? A bölcs annyit válaszolt: «Magyarországon az anyák egy évben csak egyszer szülnék»... A természet rendje ugyan azóta sem változott meg, de megváltoztak a — viszonyok. Az Úr 1906. esztendejében hát másodsor is kiszáll az asszentaló bizottság s a fiúk újra fújhatják vígan a nótát: «Szivemet nem nyomja a bú», már t. i. azért, a kit nem találnak «tauglich»-nak. Mert annak se a fejét nem nyomja a rezes-csakó, se a szivét a bú!

— **Régi könyvek használata** veszélyezteti a tanulók egészségét. A higiénikusok megállapították, hogy a megvizsgált régi könyvek 30%-ában tüdővész bacillus van. A tüdővész vagy görvleges gyermek által használt könyvön megtakarít ugyan a szülő néhány fillért, a gyermeknek ily módon veszélyeztetett egészségét azonban sokszor százannyiért sem képes megóvni. A közegészségügynek nem a fertőtlenítés az első szabálya, hanem testünk és az általunk használt minden tárgynak tisztasága.

— **A «Pesti Napló» ideai ajándéka,** az 1906. évi karácsonyi albuma kiállítása fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet különbözött az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyik remek díszművek voltak. A PESTI NAPLÓ ideai ajándékkönyve Rákóczi-Album lesz. Java írók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészet és izzó muzsikája. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító-művészet egész sor több-színnyomású képen fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bízzák. Ezt az új, páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a PESTI NAPLÓ állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a PESTI NAPLÓ-ra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizet és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld a módzatokra vonatkozólag a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala Budapesten, VI. ker., Andrásy-út 27. sz.

— **A mezőrendőrségi törvény revíziója.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, a melyben kijelenti, hogy a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény módosításának munkálatait megindította. A miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy az alispán és főszolgabíró véleményének kikérése alapján a törvény hiányaira vonatkozólag szerzett eddigi tapasztalataikról és általában minden, a törvény revíziójánál figyelembe veendő mozzanatról részletes és kellően megokolt jelentést, illetve javaslatot hat hó alatt terjeszzenek elő.

— **Kimutatás az állati ragadós járványos betegségek állásáról.** *Lépfene:* Felsőcsérnye, Szekcsőfalja. — *Rühkór:* Karácsonymező. — *Himlő:* Ásgút. — *Sertésorbáncs:* Keczerlipócz, Sároskifalu, Bodonlaka, Gombosszentgyörgy, Pécsújfalu, Roskovány, Tótselymes, Lubócz, Monyhád, Girált, Kapi, Kiskökény, Kis-

kőrösfő, Kozsány, Sasó, Tapolybesztercze, Töltések, Vaspataka, Alsómerse, Felsőcsérnye, Felsőrákócz, Váradka, Alsófricske, Alsószabados, Felsőkomaróc, Hertnek, Hosszúrét, Magyarraszlavicza, Radoskő, Szekcsőfalja, Ternye. — *Veszétség:* Radoskő.

— **Új adó.** A főváros magyarosodására igen hasznos ötletet ajánl egy polgár a tanácsnak. Azt ajánlja ugyanis, hogy az idegen felírást cégtáblákat adóztassa meg a tanács s minden ilyen cégtábla után 20 koronát rójjon ki a tulajdonosra.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmai, csúzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a *Moll-féle sóborsószesz*rel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 1 kor. 90 fillér. Szétküldés naponként utánvételre Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári-jelvényével és aláírásával.

— **Kivándorlás.** Sárosvármegye még mindig vezet a kivándorlási statisztika terén. 1906. év hét első hónapjában kiállítottak ugyanis

Hajdú vármegyében	791
Hunyad	2136
Bereg	2178
Tolna	2535
Csanád	2552
Turóc	2637
Békés	2671
Sáros	2841
Zemplén	2911

darab útlevelet.

— **10,000.** Október 2-ikán jelenik meg a PESTI HIRLAP-nak alapítása óta a tízezredik száma. Ez a szám 28 esztendőt jelent, egy lap életében jelentős időhatárt, újabb olvasó-nemzedéket. És a PESTI HIRLAP régebb és újabb nemzedéknél egyaránt népszerű maradt és ma hazánk legelterjedtebb, legolvasottabb, legkedveltebb napilapja. Mert radikálisan szabadelvű, szókimondó és független újság volt mindig; mert három évtizeden át mindig a legjelesebb írói és hírlapírói gárdát látta munkatársai sorában s mert azonkívül, hogy napról napra a legnagyobb terjedelemben jelenik meg, más napilapokat felülmulva, az előfizetőket különféle előnyökben is részesíti. A második tízezer szám első időszakára Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Tóth Béla és Bródy Sándor tollából ígér a szerkesztőség tárczákat és regényeket. Az 1907. évre szóló Naptár — melyet minden, október 1-jével belépő új előfizető is megkap ingyen, karácsonyi ajándékkul — több közhasznú (kertészeti, mezőgazdasági, egészségügyi) rovattal bővítve és 32 képes oldallal fog megjelenni; szépirodalmi része gazdag és választékos lesz. A DIVAL-SZALONT, Szabóné Nógáll Janka jeles divatlapját, a PESTI HIRLAP előfizetői féláron kapják. A naptárt decemberben csak azok kapják meg, a kik legalább október 1-je óta az előfizetők közé tartoznak. A PESTI HIRLAP ára egy óra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor s a DIVAL-SZALONNA egyútt 9 kor. (A PESTI HIRLAP kiadóhivatala: Budapest, V., Váci-körút 78. Telefon-szám 26—40.)

SPORT.

Az E. T. V. E. orsz. atlétikai versenye szeptember 16-ikán folyt le általános erkölcsi és anyagi sikerrel egybekötvé. Az elért összes eredmények megközelítik a hazai viszonyok közt szokásosakat, sőt azoknál részben jobbak nincsenek is. Így pl. igen jó a stafétafutás ideje (800 m. 1 p. 38¹/₂ mp.) és a diszkoszvető csapat eredménye, a melylyel az E. T. V. E. hazánkban a legjobbnak bizonyult. A délelőtti selejtező mérkőzések nagyon sokáig húzódtak a pesti és kassai atléták késése miatt és bár délután is félórával később kezdődött a viadal, a két döntő füleslapda-mérkőzéssel együtt csak hat óráig tartott. A délelőtti füleslapda-mérkőzések közül nevezetes, hogy a B. E. A. C. legyőzte az E. T. V. E.-t 5:3 arányban. Győzelmét azonban részben annak a félreértésnek köszönhetette, hogy az E. T. V. E. csapata, bár a sorshúzás neki kedvezett, kideríthetetlen okból a szél ellen kezdett játszani, részben pedig, hogy a játék második felében Antal szöges cipőjével Hajdú kapitány lábát felhasította s az kénytelen volt a játékból kiállni. A B. E. A. C. délutáni mérkőzésére a Bp. III. ker. T. V. E.-tel az itteni II. helyért, a Bp. III. ker. T. V. E. mérkőzésére az E. T. V. E.-vel egy régebbi megvívatlan II. helyért történt. A viadal után 120 személyű vacsora volt a Rákóczi-kör nagytermében, a melyen Uhlarik Mátyas elnök felköszöntvén a Tornaszövetség kiküldöttét Galambos Edét, a díjakat kiosztotta. Galambos Ede válaszában étette az E. T. V. E.-t s a magyar testi-nevelés ügyét, a melynek az E. T. V. E. mindenkori igaz híve volt. Nehány felköszöntő után egy kis bohózat és melodráma következett, végül pedig tánc reggelig.

A verseny részletes eredményei a következők:

1. *Gerelyvetés:* 1. Mudin István M. A. C. 34 12 m.; 2. Dávid Mihály B. E. A. C. 32 45 m.; 3. Jeschina József B. E. A. C. 32 15 m.; 4. Vény István E. T. V. E. 30 75 méter.
2. *Diszkoszvetés* (hatos csapat): 1. az E. T. V. E. csapata 19,259 cm (tiszt. díj); 2. B. E. A. C. 17,620 cm; 3. Bp. III. ker. T. V. E.; 4. Kassai Jog. Sp.-E.

3. *Diszkoszvetés* (egyéni verseny): 1. Antal Pál E. T. V. E. 3670 cm.; 2. Dojcsák Árpád E. T. V. E. 3562 cm.; 3. Oderszky Frigyes Bpesti III. ker. T. V. E. 3440 cm.; 4. Mudin István M. A. C. 3402 cm.
4. *800 m. staféta-futás* (4 × 200 m.): 1. a M. A. C. csapata 1 p. 38¹/₂ mp. (tiszt.-díj); 2. a Magy. Testgyakorlók Köre.
5. *Súlylökés* (hatos csapat): 1. a B. E. A. C. 6243 (tiszt.-díj); 2. az E. T. V. E. 6055; 3. Kassa; 4. Bp. III. ker. T. V. E.
6. *Súlylökés* (egyéni): 1. Dávid Mihály B. E. A. C. 1195 cm.; 2. Mudin István M. A. C. 1094; 3. Znakovszky Miklós E. T. V. E. 1093; 4. Kovács István B. E. A. C. 1054 cm.
7. *100 m. síkfutás* (zár verseny): 1. Antal Pál, 2. Gamauf István, 3. Richnavszky Oszkár.
8. *Iffjúsági diszkoszvetés:* 1. Kobulszky Károly 34 m. 21 cm.; 2. Gobonya Albin 33 m. 25 cm.; 3. Belyus Mihály 31 m. 22 cm.
9. *Összetett verseny* (diszkoszvetés, 400 m. síkfutás és magasugrás): 1. Antal Pál E. T. V. E. (tiszt.-díj); 2. Mudin István M. A. C.; 3. Fűzy Aba Kassai Jog. Sp.-E.
10. *80 m. ifjús. síkfutás:* 1. Szobota Ferencz; 2. Hirschfeld Márk; 8. Gerbery Elemér; 4. Friedmann N.
11. *Magasugrás:* 1. Gamauf István E. T. V. E. 162¹/₂; 2. Holics Ödön M. T. K. 160; 3. Halasy József Kőbányai T. E. 155.
12. *Hármasugrás:* 1. Kovács Viktor E. T. V. E. 1245; 2. Holics Ödön M. T. K. 1243; 3. Znakovszky Miklós E. T. V. E. 1146; 4. Dánér Béla B. E. A. C. 1122 cm.
13. *Füleslapda-dobás és -hajítás* (széniorverseny): 1. Heidekker B., Kassa, 6068 cm.; 2. Dahlström K. E. T. V. E. 5550 cm.
14. *Füleslapda-mérkőzés:* 1. K. J. Sp.-E. — III. ker. T. V. E. — 5:1, a III. ker. javára; 2. E. T. V. E. — B. E. A. C. 5:4, a B. E. A. C. javára. 3. B. E. A. C. — III. ker. T. V. E. 1:0, a III. ker. jav.

Felelős szerkesztő: Dr. Raffay Ferencz. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Bluz-selyem

65 krajczártól 11 fnt 35 krajczárig méterenként, legutolsó újdonság! — Franko és már megváltolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyemgyáros, Zürich.

Az özv. Donhoffer Gusztávné tulajdonát képező, Eperjes város határában fekvő

220 köblöt tevő

birtok
haszonbérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos, Eperjesen, Főutca.

Weitzenhoffer B.
vízvezetési és csatornázási berendező
Eperjes, Rózsa-utca 6. sz.

Elvállal terv és megrendelés szerint vízvezetési, csatornázási és fürdőberendezéseket, vízüblítésű angol-closeteket és minden ezen szakmába vágó munkát.

Terv- és költségvetés díjtalanul.

Mintaraktár bármikor megtekinthető.

≡ NYILTTÉR. ≡

Köszönetnyilvánítás.

Miután nem lehetek azon helyzetben, hogy mindazon rokonaim-, barátaim- és ismerőseimnek, kik felejtethetetlen szeretettel férjemnek

néhai **Cattarino Sándor**nak

elhánytá alkalmából úgy nekem, mint családomnak őszinte részvétüket nyilvánították, megemlékezésként külön-külön személyesen köszönetet mondhattam: engedjék meg, hogy ezen úton nyilváníthassam úgy a magam, mint családom nevében mély hálánkat és köszönetünket.

Eperjes, 1906. szept. 22.

Özv. **Cattarino Sándorné**
sz. Mosler Anna.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás

SALVATOR

- Húgyhajtó hatása.
- Kellemes ízű.
- Vasmentes.
- Könnyen emészthető.
- Teljesen tiszta.
- Allandó összetételű.
- Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetnyekben vagy húgysavas vesekövek és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen

Vadgesztenyét
minden mennyiségben
a legjobb árak mellett
vesz
a **FELSŐMAGYARORSZÁGI ERDEI MAGPERGETŐ KASSA.**

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, előfűlő kútegek, ugyancsak tenor-rezesség, ótvár, fagyás, lőhizzadás, for- és szakkörpák ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a kátrány-szappanoknál lényegesen több kátrány- és szappan-alkalmasztékot.

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyöngy kátrány-szappan az arany- és tisztá telenségét eltávolítja, a szemeknek valamennyi lebegőgöze ellen leülemlő börtisztító, mosó és fűrdő-szappan mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
80% glicerín-tartalommal és tiszta illattal.
Mint kiváló bőrpótló szer kitűnő eredménnyel használható továbbá:

Berger-féle borax-szappan.
Kütegek, napcsúdás, sepső, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Arany minden fajnak 70 fillér használati utalással együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az ill. látható védjegyet és a G. Heil & Comp. cégjegyzését minden címen.
Külföldre díszkötéssel: Bécsben 1868-ban és aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900. Minden egyéb gyógy- és egészség-szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékel utalványt is tartalmaz. Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.
Nagyban: G. Heil & Comp., Wien I., Biberstr. 8. Magyarországi kizárólagos gyártmány: Buda-pest, Király-u., Thallayor és Seitz, Zrínyi-utca. Kicsinyben Magyarország összes gyógyszer-táráiban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Itál a legújabb és legújabb
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakaszálók, járgány-cseplőgépek, tőre-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénajátók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytemes asztal-és, 2- és 3-vasú ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

A NAP

A magyar újságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **BRAUN SÁNDOR.**
Politikai főmunkatársai: **Abrányi Emil, Lengyel Zoltán és Ugron Gábor.**

A NAP a 48-as eszmény leghívebb katonája és a 67-es politika kéréllhetetlen üldözője.

A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre

NAP nemcsak a legkittű nőbb lap, de a legolesőbb is.

Egy szám ára **2 krajcár.**

Előfizetés: negyedévre **4 korona**, egy hónapra **1 korona 40 fillér.**

Mutatványszámokat készséggel küld: A NAP kiadóhivatala VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.

Teljesen pótolják a külföldi likőröket
Schrank Béla

gőzerőre berendezett likörgyárának elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve:
Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:
Triple Sec
„Comme il faut“.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Köszérőn s décan felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA | PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Arjegyzékek, számlák, cégkártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intőlevelek, címkek, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok cégnyomással. ...

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítása.
Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (szines vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, táncrendek, szinlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntőde.

Költségvetések — készített nyomtatványokról — postafordultával.

Őszi és téli idényre

megerkeztek
legnagyobb
választékban

női ruhakelmék, gyapjúk, selyem, flanell, kasan és barchetek hozzáillő díszekkel.
● Legújabb selyemblúzok, szőrmeárúk, vászon, chiffon és asztalkészletek, függönyök, futó- és nagyszőnyegek. ● **Női-kelengyék**ből állandó raktárt tartok. ● Mint a háziipart védő egyesület tagja, **magyar gyártmány**-ból raktáron tartok: zsolnai gyapjúkelmét, színes barchetet, chiffon, vászon és asztalkészleteket, czernát, fogkefét, szappanokat, nyakkendőket és esernyőket, szőrmeárúkat, viaszos-vásznat és nyers-vásznakat.

A nagyérdemű közönség érdekét szem előtt tartva: az árak most is, mint eddig is, a legolcsóbb szabott árak.

Becsés látogatásért esd

Zavatzky Szilárd divat- és vászonkereskedő Eperjesen.

Árverési hirdetemény.

Az EPERJESI BANKEGYLET részéről közhírré tétetik, miszerint a nála elzálogosított és bezárólag **folyó évi június hó 30-ig lejárt** ékszer-, értékpapír- és egyéb tárgyakból álló **kézizálogok**

1906. évi november hó 5-ikén

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek **eladatni fognak.**

Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők.

Eperjesen, 1906 szeptember hó 4-ikén.

Az Eperjesi Bankegyület igazgatósága.

Czukrászdám részére **keresek** egy csinos megjelenésű **leányt,** valamint egy **tanoncztot.**

Bővebbet **Stefánovits Béla** cukrász Kassán.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb élclap

Szerkeszti: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herczeg Ferenc, Ignótus,

Képei javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Ákos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vesztróczy Manó rajzolja.

Péntek délelben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a **FIDIBUSZ-t!**

Előfizetési ára páratlanul olcsó:
Egész évre 6 kor | Negyedévre 1 K 50 f.
Félévre 3 kor. | Egy hóra 50 fillér.

Egy szám ára **5 kr. (10 fill.)**

Friss, vidám, pajos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élclap. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a **FIDIBUSZ** kiadóhivatala. Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Szigorúan ragaszkodva üzleti elveimhez: csak jó árút forgalomba hozni.

azon híresztelésnek, hogy árain, arányosítva a többi kereskedők áraihoz, sokkal magasabbak — végleg véget akarok vetni, és igen precíz számítás mellett, a már ügyis szerény haszon mellett forgalomba hozott cikkek — mindannak dacára, hogy a nyersanyag jelenlegi magas beszerzési ára, nemkülönben a drága munkaerő a gyárost arra kényszeríti, gyártmányait tetemes árfelszámítás mellett forgalomba hozni —

árainkat általánosságban tetemesen leszállítottam.

Teszem ezt főleg a honi gyártmányokkal, hogy ne legyen senkinek kifogása abban, hogy nem volt alkalma **honi iparcikkeim kiváló jó minőségéről meggyőződni.**

Nagy súlyt fektetek az általános árszabályozásoknál a mindennapi szükségleti cikkekre, u. m.: **szabókellékekre** és **rövidárúkra,** és kérem az igen tisztelt városi és vidéki vevőket, szükségletüket meggyőződés céljából **próbaképen** én nálam beszerezni és a felsorolt tények igazságáról meggyőződni.

Raktáram ezentúl mindig dúsan fel lesz szerelve kitünő minőségű **gyapot női-ruhakelmékkel,** nemkülönben jó színű **szövött és mintázott mosókelmékkel.** Az évek óta ösmert jóminőségű **chiffon- és pamut-,** nemkülönben **lenvászon- és színes és fehér asztal-nemű-raktáram** a szükséglethez képest ki lesz bővítve, a **női kész-fehérműek,** nemkülönben **kelengyecikkek** részben készen, részben minták alapján lesznek bemutatva.

Beszereztem a **férfi-fehérmű és piperecikkek** is, u. m.: **harisnyák, nyakkendők** stb. raktárát nagy választékban; tartok minden, szakmámba vágó árút és a nem raktáron levőket szívesen szerezem be.

Kirakatomba elhelyezett magyar gyártmányú védőtáblám az üzletben kapható **honi-gyártmányok** nak **cikkeit jelzi,** melyeknek beszerzési eredeti igazolványait nb. vevőimnek szívesen bemutatom.

Kapható nálam **csipke, himzés, szabókellék, ruhadíszek, függönyök, terítékek, selyemneműek, esernyők, piperecikkek** — egyszóval minden, a mit egy jó berendezésű üzlet nyújthat.

Gondoskodtam arról, hogy **AMBRÓZY BÉLA** úr személyében egy intelligens és **megbízható** szakképzett üzletvezetőt kerítettem oldalam mellé, ki az üzletet velem együttesen fogja vezetni és személyemet szükség esetén pótolja, — megtettem egyszóval mindent, a mi a tisztelt vevőközönségnek **előnyt nyújt.**

És most kérésem csak az, hogy fáradtságos, 25 éves működésemet szíves támogatással és esetleges elnézésükkel megkönnyíteni méltóztassanak.

A helybeli és vidéki nb. vásárló közönség szíves jóindulatába üzletemet és személyemet ajánlva, maradok

illő tisztelettel

THRÓR GYULA

helyben kereskedő 25 év óta.

Bérbeadó a Fő-utca 40. számú házban levő üzlethelyiség

azonnal,
továbbá ugyancsak ezen házban a
földszinti udvari lakás
(3 szoba, fürdőszoba, konyha, kamara)
f. évi november hó 1-jétől.

Bővebbet Kósch Árpád papírraktárában Eperjesen.

Arlejtési hirdetmény.

500–800 méteröl
tisztá bükk-dorongfa

vagy
500–800 méteröl kemény, vegyes • bükk, tölgy, gyertyán
tüzelőfa

szállítása iránt arlejtést hirdetünk.

Szállítási határidő: alulírott igazgatóság által meghatározandó részletekben, 1906. évi október hó 15-től 1907. évi június hó 30-áig.

500 korona készpénz- vagy értékpapírbánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 30-ikáig beküldendők.

Eperjes, 1906. szeptember 12.

EPERJESI VILÁMVIÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
igazgatósága.

Budapesten

az egyetlen
független
ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre 28 K.
Félévre 14 „
Negyedévre 7 „
Egy hónapra 2-40 f.

Gyönyörű album ajándék karácsonyra
«Az Ujság» minden előfizetőjének kivétel nélkül.

Megrendelési cím: «Az Ujság» kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Amerika

Abfahrt von Havre jeden Samstag.
Fahrkarten durch die

Französische Linie.

Gute und schnelle Beförderung. Ausgezeichnete Verpflegung inclusive Wein und Liqueur. Amerikanische Eisenbahn-Fahrkarten nach jeder Station zu Originalpreisen. Nähere Auskunft gratis und franco durch die

Französische Linie

WIEN, IV., Weyringergasse No. 8.

Acetylénvilágítási

berendezések

önálló teleppel, a szabadalmazott
LUX-készülékkel.

Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű, teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezések.

Speczialitás: önálló kis telepek (elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül.

MOTOROK

benzínre, gázra, nyersolajra, stb.-re bármilyen célra.

Fejér és Schmidt
Budapest, Eötvös-tér 2.

Menetjegyek Amerikába

belgái királyi gőzöse a

Red Star vonal-nak.

Elutazás minden szombaton

Antwerpen-ből egyenest New-York-ba,

s kétszer havonta Antwerpen-ből Canadába,

elsőrangú új gőzös, gyors utazás, jó ellátás

Bővebb értesítést bérmentve és ingyen ad a

Red Star Line, Wien, Wiedner Gürtel 20.

Egy jó házból való keresztény fiú tanonczaul

felvétetik Klauser Emil fűszer-, csemege- és borkereskedésében, Varannó (Zemplén m.).

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A.

védjegyét tünteti fel. A Moll-

féle sós-borszesz nevezete-

sen mint fájdalomcsillapító

bedörzsolési szer köszvény,

csúsz és a meghűlés egyéb

következményeinél legismert-

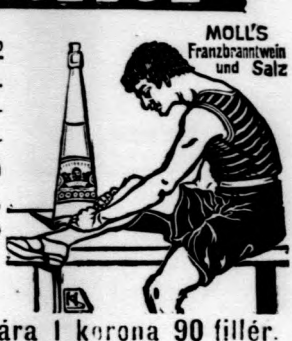
tebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyer-

mek- és női-szappan a bőr gyökere gondozására és apo-

lasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhelye:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9.

Videki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírás-

sával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

Keil-lakk

legkitünőbb mázólszer puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.

Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégénél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos.

Kisszeben: Kassewitz J. János.

Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.

A PESTI NAPLÓ ÚJ KARÁCSONYI AJÁNDEKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar Géniusz javak'ncseinek gyűjteménye. Irdalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Nélkülözhetetlen, értéke-ebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékkal adja előfizetőinek. A Pesti Napló idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma, meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A Pesti Napló idei ajándékkönyve

RÁKÓCZI-ALBUM

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatá-áiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapijait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyeséges hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javairól fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészetéről és irodalmi művészetéről. A dalnokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képen, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több-

szinnyomasú kepben

fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk.

Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új, páratlanul díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Budapest, Andrásy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Mutatványszámot szívesen küldünk.